

blev udtalt, der gjorde det frygtet. Umaadelig »*indelig*» var det f. Ex. naar en Kvinde vilde holde Bøn i et Bønnemøde. Nu er det jo rigtignok saadan, at Kvinderne maa gøre det selv, thi Mænd plejer just ikke nutildags at komme til Bønnemøder. Da ogsaa Tiden for Betegnelsen »*indelig*» var forbi, begyndte man at tale om, at det var saa *impraktisk* (upraktisk) at give Kvinderne Stemmeret og mandligt Arbejde. Jeg kalder dette for: »*Evolutionens tre Per*» (Indecent, Indelicat, Impractical).

»Det sidste Stadium er ikke overstaaet endnu. Thi omend Kvinden nu har Adgang til næsten alle Stillinger, (undtagen i Hær og Flaade) samt kan være ved Telefon- og Telegrafvæsenet, hvor de dog ikke skal virke som »*line-men*» (dem, som kryber op paa Stiger for at gøre Telegraph- eller Telephontraadene i Orden), saa finder man det dog vedblivende »*impractical*» at give Kvinderne Stemmeret. Vi har 360,000 kvindelige Lærere ved vore Skoler. Det varede længe, inden de fik Lov til at stemme med om Skolernes Anliggender. Da de endelig fik Ret til at stemme i Skoleraadene, blev det endnu fremdeles nægtet dem at stemme i Kommunens Sager. Og faar de endelig kommunal Stemmeret, saa synes man dog stadigt det vilde være »*upraktisk*» at give dem *politisk* Stemmeret.

»Efter min Ankomst hertil fik jeg Besøg af en Interviewer. Han spurgte — ligesom alle altid og overalt spørger: »Vil nu ikke Kvinders Delagtighed i Politiken have daarlige Følger for deres Hjem?« Jeg svarede: »Nej! — tvertimod!« For hundrede Aar siden boede vore Bedsteforældre maaske i et lille Hus med et Stykke Jord omkring. Bedstefa'r dyrkede Kaal og Kartofler, som Bedstemo'r forvandlede til Mad; han plantede den Hør og Hamp, som Bedstemo'r spandt og vævede til deres Klæder. Der kunde være Jordskælv og Ildsvaade, Bank-Krack og andre Ulykker, men alt dette naaede ikke ind til deres lille Verden.

»Nu er alting forandret. Med den stigende Kultur er den ydre Verden trængt ind i vore Hjem. Konen skal ikke længere spinde og væve, støbe Lys og poste Vand, save Brænde og bære Kul. Regeringen har taget det alt sammen i sin Haand. Drejer vi paa en Hane, saa faar vi Vand; drejer vi paa en anden Hane, saa faar vi den Gas, vi koger Maden ved. Trykker vi paa en Knap, brænder der Lys, hvor det skal være. Regeringen sørger for vor Renlighed som for vor Sundhed. Vi faar at vide, naar Børnene skal vaccineres. Snart beskikkes der en Øjenlæge, snart en Tandlæge for dem. Og saa for deres Undervisning sørger Regeringen. — Alt dette har forvandlet Kvindernes Liv. Nu drager de i Skarer ud til Fabrikkerne

for at tjene Penge til Husets Fornødenheder, (saaledes som jeg f. Ex. saa det i Hamborg, hvor de kom ind til Byen med et Lokaltog den Morgue, jeg ventede paa mit Tog til Kjøbenhavn. En Fjerdedel af den Skare Arbejdere, jeg saa, var Kvinder!) Der var engang en stor Dødelighed i en By. Mødrene forlangte Kontrol med Mælken, men man afviste dem med den Besked, at Kvinderne ikke havde noget med Politik at gøre. Da svarede Kvinderne: »Det maa vi dog have, naar der gaar Politik i vore Smaabørns Maver.«

»Sagen er den, at vi nu, da Regeringen blander sig i alt med Hensyn til vore Hjem og vore Børn — hvad der kan være baade godt og fornuftigt — forlanger, at saavel en Faders som en Moders Stemme skal høres ved Affattelsen af disse Love, der bestemmer vore Børns Skæbne. I Colorado, hvor Kvinderne allerede i 18 Aar har haft Stemmeret, er Lovene i høj Grad prægede deraf, idet de viser sig saa fordelagtige for Kvinder og Børn, som intet andet Sted i Verden.

»Mænd vil altid stemme i Retning af deres Interesser — til Fordel for Krig og Pengeerhverv som for Landets Forsvar, og de vil glemme deres Hustruer og Børn. Kvinderne alene vilde heller ikke bære sig fornuftigt ad: De vilde fremfor alt sørge for Hjemmet og Børnene og glemme de ydre Interesser. Derfor har vi Brug for begge Køns Synspunkter for at faa fuldkomne Love.

»Og hvis Kvinderne fik Stemmeretten over hele Verden vilde vi snart se, at de skaffede os af med Krig, Prostitution og Kvindehandel, sørgede for Sundhed, Soberhed og Retfærdighed. Thi vi forlanger ikke Stemmeretten for dens *egen* Skyld. Vi forlanger den som Redskab til at bygge *med* paa Fremtidsstatens Hus. Snedkeren kan ikke bygge et Hus, før han har lært at drive Sømmene ind i Træet og høvle Brædderne til. Han maa lære at bruge sit Værktøj! Derfor giv os Værktøj, at ogsaa vi kan benytte det i Statens Tjeneste!

»En Neger, Fred. D., sagde en Dag til sin Ven Parker: »Jeg troer, at det ikke er Vorherres Mening at gøre os fri, ellers vilde det ikke trække saa længe ud dermed!« »Jo vist er det saa«, svarede Parker, »vel vil han have os fri, men Sagen er den, Gud har ikke Hastværk — men det har vi!«

»Heller ikke vi skal tabe Taalmodigheden, men skal glæde os over den enorme Fremgang, vor Sag har haft i de senere Aar. Medens Kvinder, der offentlig vilde tale deres Sag — og ikke for Stemmeretten alene — tidligere blev mødt med Uvillie og Haan, som kunde finde Udtryk i en Regn af raadne Æg og raadden Kaal, der kastedes efter dem, saa er Ordet nu allevegne frit for dem. Ja,

sandelig! Fremskridtet er vidunderligt, og der er ingen Tvivl om, at den guddommelige Retfærdighed vil sejre, saa sikkert som at Solen atter staar op i Morgen.

»Og Eders Land, som allevegne, hvor der findes intelligente Mennesker, respekteres som det intelligenteste af alle — selv om det i militær Henseende synes lille — Eders Land skal hjælpe mægtigt dertil. Ligesom de gamle Vikinger drog ud over de bølgende Have hen mod den Bred, de anede paa den anden Side, saaledes vil ogsaa I forlade gamle Fordommes og Vedtægters Grændser, for at vinde hen til det Land, hvor Retfærdighed og Fred sidder paa Thronen, hvor Kongen har fundet sin Dronning, og hvor begge er fælles om at arbejde for Folkenes Velfærd og for Fremtidsslægternes Tarv.»

Carrie Chapman Catt.

Atter nogle Udtalelser om Röst-rättsutredningen.

Den 26. April.

Jo længere vi kommer ind i »Prf. Reuterskölds Röst-rättsutredning«, jo mere forbauses vi over, at de Lande han sætter til Højbords — ialfald England og Tyskland — har naaet saa liden Begunstigelse i Retning af Kvindernes Frigørelse og møder saa ringe Imødekommenhed hos de Mænd, der har Magten, medens »Grannländerna« til Sverrig, der har »kalkeret deres Forfatninger paa den franske Forfatningstype« dog har nogen Glæde heraf. Det eneste Udbytte som Kvinderne i de tre »højt begunstigede« Lande har, som nævnedes i »Dagny« (og herfra undtager vi Sverrig efter Regelen: »Present company always excepted«) er, at de i højeste Grad øves i Kampen mod Overmagten. Og mange har jo ment, at dette skulde være saa gavnligt for deres Udvikling, saa at de senere, naar de til Syvende og sidst bliver Besiddere af Röst-rätten, vil have opnaaet en Dressur i politisk Sværdekrydsning, der hurtigt vil bringe dem i Frontlinien under deres parlamentariske Fremtid.

De tre saa stærkt priste Lande har deres beslægtede Forfatninger saa overfyldte med Stemmer for de Besiddende, saa at man maa prise de Lande, der har »kalkeret deres Forfatninger efter Frankrigs«, som altsaa fik en mere demokratisk Vuggegave i disse. Det forekommer mig ialfald, at de efter Fremskridt længselsfulde Kvinder maa takke Frankrig for denne Vuggegave. Da man dog helst bør dømme efter Resultaterne, saa er vort Blik her i Danmark navnlig heftet paa Norge som et Forbillede værd at følge. Og saa paa Finland, hvor kritisk dets Skæbne end maa staa for os.